

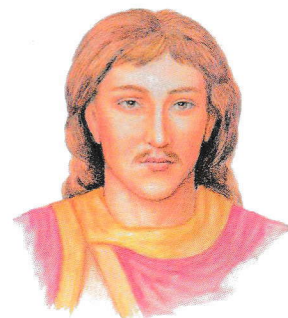
Bořivoj a Ludmila

(...)

Při tom času, když hosté slavně hodují, kratochvilné věci rozmlúvali, přišly sú noviny knížeti a dar od krále moravského Svatopluka prvé v té zemi neslýchaný: totiž sud vína výborného velmi veliký přivezen. Bořivoj učiniv poděkování králi, mnohem větší a znamenitější dary jemu od stříbra i zlata poslal. Služebníci okusivše vína divili se tomu nápoji prvé v té zemi nikdá neslýchanému; podali knížeti i jiným hodokvašenům, všickni ten nápoj chválili a od toho dne nejprvé v Čechách se víno píti začalo. (...)

1. Zakroužkuj správná tvrzení.

- a) Bořivoj byl společensky výše postaven než Svatopluk.
- b) Svatopluk byl společensky výše postaven než Bořivoj.
- c) Svatopluk poslal Bořivoji dva sudy výborného vína.
- d) Víno se pilo dříve v Čechách než na Moravě.
- e) Bořivoj poslal za víno Svatoplukovi zlato.
- f) Bořivoj ihned po obdržení daru víno ochutnal.

2. a) Urči mluvnické kategorie slova „hodokvašenům“.

b) Co slovo z první části úlohy znamená?

Pokřtění Bořivoje

A v tom Svatopluk učinil slavné hodování (tak jako na krále sluší). Rozkázal za stuol posaditi jednoho každého vedle jeho důstojenství. Knížeti pak českému prostřin jest koberec a ubrus na zemi a tu jest posazen. I optal se Bořivoj krále, když bylo po stole, proč se jemu stala taková na králově dvoře neuctivost.

Král odpověděl: „A mně se vidí, že jest v tom tobě poctivost učiněna, neb jsi ty pohan a víry nemáš. Pohané tak mají obyčej sedati: jestliže ty chceš se mnau za stuol sěsti, musíš v víře Kristově mně rovný býti.“

Otázal se Bořivoj řka: „Co by mi pak to dobrého přineslo, kdybych já víru vaší přijal? Snad nic. A já kdybych to učinil, obávám se, že bych na se bohy rozhněval.“

Král tajně a rychle kázal zavolati biskupa svého Crhoty* (neb na ten čas v Velehradě jako v hlavním městě i královská i biskupská stolice byla), kterýž když přišel, posadil se a Bořivoje před sebou stojícího vida, k němu řekl: „Což ty se za to stydíš, že jsi byl na zemi posazen a za to se nestydíš, že skrze ty modly, kterýmž slúžíš, budeš těžce trestán od Boha všemohúcího a snad budeš v věčném posazen ohni?“

I odpověděl Bořivoj: „Co mám pak učiniti, abych toho všemohúcího (o němž pravíš) Boha nehněval a jeho se uvaroval trestání, také i toho věčného ohně?“

Biskup odpověděl: „Přijmi víru Ježíše Krista, věčného Boha, a řád křesťanský na se vezmi a opovrz své modly, v nichž jsú ďáblové.“

I řekl Bořivoj: „Bych pak i tu víru i ten váš řád přijal, nevím, co by mi z toho dobrého přišlo, poněvadž žádný z mých předkuov jeho nedržal.“

Odpověděl biskup: „Bořivoji, toto tobě P. Buoh, ten, kterýž stvořil nebe a zemi, slunce, měsíc, hvězdy, také i tebe i všecky věci, kteréž jsú na světě, kázal skrze mne pověděti: Odpovíš-li se těch model i ďábluov těch, kteříž přebývají v nich, pánem pánuov tvých učiněn budeš, všickni nepřátelé tvoji báti se tebe budu a rod tvouj na časy budaucí rozmnožen bude jako řeka, do kteréž vcházejí mnozí potokové. Neb království toto budaucím časem v rod tvouj a v město, v kterémž ty obýváš, přeneseno bude.“

To slyše Bořivoj řekl: „Jestliže tak bude, jakž pravíš, proč já meškám se pokřtiti?“

(* pozn. Crhota je Cyril, resp. Konstantin. Hájek jej ovšem zaměnil, biskupem za Svatopluka byl Metoděj)

3 Proč posadil na hostině Svatopluk Bořivoje na zem?

4 Následující slovní spojení přepiš vlastními slovy.

uvaroval se trestání –

opovrz své modly –

žádný z mých předkův jeho nedržel –

5 Dopln následující text.

Říše Svatopluka se rozkládala na, jejím hlavním městem byl

Říše Bořivoje byla v, hlavním městem byla V těchto dobách byl

..... podřízen přijal na Moravě křest. Pokřtil ho

dokonce samotný

a) Seřaď události, jak šly za sebou, a získáš tajenku.

M Bořivoje zajímalo, co dobrého by mu přinesla křesťanská víra.

L Svatopluk uspořádal hostinu, na kterou pozval Bořivoje.

A Bořivoj souhlasil se křtem.

L Biskup řekl, co Bůh vzkazuje skrze jeho ústa Bořivoji.

D Bořivoj se zeptal Svatopluka, proč ho ponížil.

I Svatopluk tajně zavolał biskupa Metoděje.

U Bořivoj musel hodovat na zemi.

TAJENKA:

b) Co o postavě z tajenky z první části úlohy víš?

6 Co nakonec Bořivoje přesvědčilo k přijetí křtu?

a) Úryvek pochází z kroniky. V následujícím výčtu vyškrtni výrazy, které se s tímto žánrem nepojí.

bajky

pověsti

lyrika

vyprávění

popis historických událostí

epika

legendy

pohádky

historická přesnost

hodnocení událostí

b) Jaké další kroniky znáš?